

vec Linhart piše v svojih zgodovinskih bukvah krajnske dežele (Versuch einer Geschichte von Krain 1791): „Vsaki Krajnc pozná Krajnca pod imenom „Slovenec“, in njih jezik je slovenski jezik.“

Žalostno je, de to, kar so naši stari očaki vedili, so njih mlajši pozabili! In vender je res taka! Zares nekteri mislijo, de slovenski jezik je novo skovana beseda, de je od vseslovanov (Panslavisten) v sedanjim času iznajdena. Bog nam pomagaj! de se je naš narod v take tmine pogubil, de brat brata ne pozná, de nam je beseda „Slovenec“ ptuja beseda postala! Valvazor, Linhart, Zois, Vodnik, Ravnihar, Kopitar: slavni Slovenci! kaj bi neki rékli, ko bi iz grobov vstali in take Krajnce govoriti slišali, ki še ne vedó: kteriga rodú de so!

Spodnji Štajarci, Koroški, Goričanje i. t. d. govorijo ravno tisti jezik kot mi: ali smemo zató reči, de govorijo po krajnsko ali po štajarsko, po koroško, po goriško? Mine poznamo štajarskiga, koroškiga, goriškiga jezika, pa tudi krajnskiga ne: ampak le slovenski jezik, kakor ga Štajarci, Korošci, Goričanje, Krajnci govorijo, in kteriga vsaka dežela nekoliko po svojim zavija.

Naj bi si ta kratki podúk sleherni Slovenec dobro v glavo vtisnil, kterimu dosihmal za njegov narod ninič mar bilo, — de bo konec vsih nepotrebnih razpertij, in de se nam ne bo treba bati, de bi Nemci našo nevednost zasmehovali.

Kaj je lepiga na Slovenskim?

1. Lepo je, de imamo nebeški mir.
2. Lepo je, de imamo eno vero svojih očetov, in jo spoštujemo.
3. Lepo je, de se duhovni in deželski nasprét ne vjedajo, in ne grízejo, kakor drugod.
4. Lepo je, de se slovenšina takó prijetno razvija, cvetè, in vsak dan več prijatlov dobiva.
5. Lepo je, de so novi slovenski pisavci snažni in sramožljivi, po vrojenim duhu Slovincov, kterim se nesnaga gnjusi.
6. Lepo je, de imamo ljubiga Cesarja radi, in Mu želimo zvesti ostati.

J.

Prošnja zastran šolskih reči.

Nič našim šolam zdaj tako ne manjka kot poboljšanih novih bukev. Veliko učenja je zdaj potrebno pa kje so bukke? —

Če se učitelj sam s prestavljanjem iz drugih bukev pečati mora, mu malo časa za potrebno šolo ostaja; in ali je tudi vsak tega kos? — Naj bodo dobri prijatli naše ljube slovenske mladine lepo prošni, berž ko bo mogoče to potrebno reč začeti. Prav bi bilo, ko bi se več takih milih podpornikov najdilo, de bi se bližnja pot nastopila. Eden ne zmóre vsiga, tudi sestavki pri berilih, izgledih i. t. d. od mnogih glav pisani, bi mnogim glavam dopadli in dobro delo bi se od slabejiga ločilo. Upamo, de bo častito slovensko društvo, ki je za vse domorodne reči tako živo vnèto, tudi za to reč domoljubno skerbalo. *) —

V večih krajih se učiteljem tudi létas za béro in za šolsko kurjavo merzlo godi. V enih krajih morajo celó otroci v šolo gredé polena nositi. Tudi pri nas bi bila kmalo taka. Hvala Bogú za dobro zimo! — Blagor šoli, kjer ljudje nje prid poznajo; gorje pa tudi tisti šoli, kjer se vse po tlačansko godí! — Naj bodo učitelji v

*) Slovensko društvo ne bo nikdar svoje dolžnosti zanemarilo — ali vsiga ne more samo storiti. Govorili smo že z gospodom nadvodjam, de bi se ta reč z gorečnostjo poprijela, nadjamo se, de bo skerb, tako imenitno reč s pomočjó mnogih glav opraviti. Vredništvo.

nar večí prizadevi starišem, in otrokam veliki prid šole pokazati. Naj bodo častiti duhovniki in gosposka práv lepo prošni, naše revne šole priporočevati in jim z vsim v pomoč biti. —

Pomagajte potrebni reči, lepo prosimo vas!

Iz Podbrezja.

A. Práprotnik.

Ktere iména mescov so prave?

Od tistiga časa, kar so slovenski pratikarji pred štirimi léti listognoj podorali, in na mesto njega listopad — ne vém ali raz poljskiga ali raz českiga debela — vkljub južnim Slavanam, kteri listopad en mesec pred imajo, v našo pratiko vkladli, se je več glasov zaslišalo, kteri so jeli ravno tako pridno nove iména mescov kovati, in perporočevati, kakor svoje dni čerkarji čerke.

1. Nekdo je hotel, de bi se mesci po številkah imenovali, na priliko: pervonj, drugonj i. t. d.

2. Gospod M. Majer v svoji vse hvale vredni knjigi: „Pravila kako izobraževati ilirsko narečje“ nam je odbral iz 34 slovenskih imen mescov, ki jih rabijo v različnim pomenu Čehi, Polaki, Serbi, Horvati in Slovenci, naslednjih 12, ki se mu zavolj mnogih vzrokov nar primerniši zdijo: leden, luti, brezen, traven, cveten, červen, lipen, serpen, rujen, listopad, gruden, prosinec.

3. Gospod B. Potočnik je tudi 12 takih metuljev, tode nekoliko druge baže, ktere ste v Novicah in Slovenii brali, izpustil.

4. Gospod Poženčan skoraj celó hoče, de bi za naprej po premakljivih lunnenih mescih, kakor v stari-mu zakonu, čas merili, ne pa po stanovitnih sončnih mescih, kakor ga ves izobraženi sedanji svet meri.

5. Gospod Jeran pa svetuje, de bi nas vse slovenske novice in morebiti tudi pratike, vsak mesec z vsimi različnimi slovanskimi imeni mescov razveselile, in tako nas naučile, kakošno vreme de je ravno pri vsih nasih slovenskih bratih.

Kdo nam tedej pravo pot kaže?

Po svoji enostranski misli vsak, — gledé pa na naše splohne potrebe, mislim, de nobeden ne. — (Dalje sledí.)

Dopisi.

30. grudna 1848.

(Iz Celja.) Tudi pri nas in na deželi srebrenine od dné do dné bolj zmanjkuje, takó de dvajsetic skorej ne bomo več vidili. Kam pa vender pridejo sreberni denarji? Nekteri jih zakopujejo; nekteri — kristijanski judje in gerdi mešetarji — jih skupej pobirajo in dalje prodajajo; nekteri jih imajo v loncih in skrinjah zaperte in shranjene. Poslednji se mislijo nar bolj preskerbeti; pa kaj se zgodí? Na spodnjim Štajarskim, v Žužemskim kantonu, je prebival kmet v revni koči, imel je 300 tolarjev v skrinji shranjenih. Po noči nenadjano postane velik pogór; pogorela je hiša in shranjeni tolarčki so v ognji se raztopili; zdaj je ta kmet resnično revež. Ako bi bil svoje denarje hranilnici (Sparkasse) izročil, bi mu ne bili in ne mogli pogoreti, in na svoje stare dni bi bil imel lep in gotov pripomoček. —

Kakor pravijo, bo mestno svetovavstvo v Gradcu po izgledu Ljubljane in Prage papirnati drobiž za 10 in 20 krajcarjev napraviti dalo. To je zdej potrebna in bi bila pametna naredba, če bi le sreberni denar potem še bolj ne zginil?

Ni davnej kar je v Celje 1 bataljon graničarjev prišel; brez orožja so bili, v svoji narodni obleki (gunjac, šesje in opanke). Prijazno smo jih sprejeli, ker so naši slovanski bratje, in ker so bili in gredó v boj za mogočno Avstrijo, za Cesarja in za domovino, doma pustivši ljube ženke in drage otročičke. 19. t. m. pa, po